

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obno/1/2026
Identifikačné číslo spisu:	7124205687
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7124205687.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, vo veci navrhovateľa BUDAMAR LOGISTICS, a.s., Horárska 12, 821 09 Bratislava, IČO: 35 736 046, právne zastúpeného LawService, s.r.o., Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723, proti odporkyni G. O., rod. K., nar. XX. A. XXXX, trvale bytom L. P. XXX/XX, XXX XX N. F., právne zastúpenej advokátom JUDr. Radoslavom Sotákom, Námestie Slobody 7, 071 01 Michalovce, ako dedičke po poručiťovi Z. O., zomr. dňa XX. K. XXXX, o návrhu navrhovateľa na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, v konaní o dovolaní právneho predchodcu odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3CoZm/4/2024-124 zo dňa 12. júla 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Navrhovateľovi p r i z n á v a voči odporkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice, ako súd prvej inštancie, uznesením č. k. 43CbZm/1/2024-23 zo dňa 9. apríla 2024 rozhodol, že zriaďuje v prospech navrhovateľa záložné právo k nehnuteľnosti, ktorá je vedená Okresným úradom Z., katastrálny odbor v katastrálnom území N. E., obec: N. E., okres: Z.e, zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, ako byt č. XXX, nachádzajúci sa na 7. poschodí vo vchode č. XX, bytového domu so súp. č. XXX, postavenom na parcele reg. "C" s parc. č. XXXX/X, s ktorým je spojený spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, na spoločných zariadeniach a na príslušenstve bytového domu so súp. č. XXX o veľkosti podielu 7436/227517, a to na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľa voči právnemu predchodcovi odporkyne do výšky 82 748,16 eura s príslušenstvom. Navrhovateľovi priznal súd náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle § 343 ods. 1, 2, 3 a § 344 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že zabezpečovacie opatrenie spočíva v zriadení tzv. sudcovského záložného práva na majetkových hodnotách dlžníka za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky veriteľa. Zákon výslovne uvádza, ako jedinú podmienku pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia obavu, že exekúcia bude ohrozená. Zmyslom zabezpečovacieho opatrenia je teda ochrana peňažného nároku veriteľa voči dlžníkovi pre prípad existencie obavy, že budúca exekúcia bude zmarená. Zabezpečovacie opatrenie má tak posilniť istotu veriteľa, že v prípade úspechu v konaní si bude môcť svoju pohľadávku voči dlžníkovi uspokojiť výkonom záložného práva. Navrhovateľ musí osvedčiť jednak existenciu nároku, jednak existenciu obavy z ohrozenia exekúcie budúceho rozhodnutia.

3. Súd prvej inštancie skonštatoval, že navrhovateľ osvedčil existenciu nároku, ktorému navrhoval poskytnúť súdnu ochranu, nakoľko Z. O. - právny predchodca odporkyne (pozn. dovolacieho súdu) ako zmenečný ručiteľ sa zaručil v celom rozsahu za zaplatenie zmenky, ktorú dňa 29. júna 2022 v Bratislave vystavila obchodná spoločnosť SF AGRO, s.r.o., so sídlom Pribinova 1, 075 01 Trebišov, IČO: 54 100 020 a ktorou sa táto zaviazala zaplatiť bez protestu navrhovateľovi sumu 147.974,54 eura v mieste platenia Horárska 12, 821 09 Bratislava, Slovenská republika a s dátumom splatnosti 25. júla 2022. Navrhovateľ preukázal, že eviduje voči právnenému predchodcovi odporkyne splatnú peňažnú pohľadávku titulom zmenky, v rámci ktorej sa právny predchodca odporkyne, ako zmenečný ručiteľ zaručil za zaplatenie zmenky v celom rozsahu a je spoločne, ako ten za koho sa zaručil, t.j. obchodná spoločnosť SF AGRO, s.r.o. dlžník voči navrhovateľovi. Súd zároveň poukázal na to, že navrhovateľ dňa 20. marca 2024 podal na Mestský súd Košice návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa titulom zmenky domáha od spoločnosti SF AGRO, s.r.o. a právneho predchodcu odporkyne, aby spoločne a nerozdielne zaplatil sumu vo výške 82.748,16 eura. Konanie prebieha na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 95CbZm/1/2024. Navrhovateľ taktiež podľa názoru súdu osvedčil aj obavu z ohrozenia budúceho výkonu rozhodnutia. Keďže zmenková suma je značne vysoká a právny predchodca odporkyne disponoval majetkom - nehnuteľnosťou, ako jediným majetkom (pričom pri zexekvovaní bytu eventuality výtazok pre navrhovateľa z predaja nehnuteľností nebude postačovať na uspokojenie pohľadávky navrhovateľa v celom rozsahu), existuje značné riziko ohrozenia exekúcie, keďže záväzok právneho predchodcu odporkyne prevyšuje predpokladanú hodnotu nehnuteľnosti.

4. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že v súčasnosti skúmal iba splnenie podmienok, za ktorých možno zabezpečovacie opatrenie nariadiť, a to a) podanie návrhu, b) spôsobilý predmet, c) že bude zabezpečovať peňažnú pohľadávku a d) že tu existuje obava z budúceho zmarenia exekúcie (§ 325 CSP). Jednoznačne predpoklady podľa písm. a) - c) súd vyhodnotil ako splnené a v prípade písm. d) t.j., že tu existuje obava z budúceho zmarenia exekúcie, súd dospel k záveru, že áno. Vychádzal zo sumy, ktorá je predmetom konania a dospel k záveru, že suma 147.974,54 eura predstavuje veľmi vysokú sumu. Právny predchodca odporkyne disponoval ako jediným majetkom nehnuteľnosťou nachádzajúcou sa vo N. E., kde sa v uvedenej lokalite podľa verejne dostupných informácií ponúkajú na predaj byty od 19.900 eur do 78.900 eur. Z uvedeného mal súd za to, že zabezpečenie nehnuteľnosti záložným právom je dôvodné.

5. O odvolaní právneho predchodcu odporkyne podaného z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP rozhodol Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením č. k. 3CoZm/4/2024-124 zo dňa 12. júla 2024 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a navrhovateľovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo posúdenie, či boli alebo neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v zmysle § 343 a nasl. CSP.

6. Odvolací súd poukázal v prvom rade na to, že dokazovanie v konaní o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia má povahu osvedčovania, čo znamená, že súd pomocou navrhovateľom predložených dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, prostredníctvom ktorých sa mu daný nárok vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci javí ako nanajvýš pravdepodobný. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou je existencia obavy z ohrozenia exekúcie budúceho rozhodnutia a napokon je

nevyhnutné skúmať aj princíp proporcionality, t.j. či zabezpečovacie opatrenie neobmedzí povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah.

7. V súvislosti s tým, že nárok navrhovateľa vyplýva zo zmenkového vzťahu odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že ak navrhovateľ predložil spolu s návrhom zmenku, o pravosti ktorej súd prvej inštancie nemal pochybnosti, potom vzhľadom na jej abstraktnú povahu platí, že osvedčil existenciu nároku, ktorému žiadal poskytnúť súdnu ochranu.

8. K odvolacím námietkam právneho predchodcu odporkyne (a/ nevedomosť o skutočnostiach týkajúcich sa pohľadávky vystaviteľa zmenky voči majiteľovi; b/ nevedomosť o tom, že by zmenku podpisoval a napokon námietka, že c/ sudcovským záložným právom je zaťažená nehnuteľnosť patriaca do BSM, čo nie je možné) odvolací súd uviedol, že ide o námietku a/ právne irelevantnú, b/ v čase rozhodovania odvolacieho súdu nepreukázanú, ktorá bude predmetom dokazovania vo veci samej a c/ nedôvodnú.

9. Pokiaľ ide o osvedčenie obavy z ohrozenia exekúcie, odvolací súd dospel k záveru, že situácia, keď je z verejne dostupných zdrojov zrejmé, že právny predchodca odporkyne nemá žiadny iný majetok a z LV týkajúceho sa nehnuteľnosti vyplývajú exekúcie postihujúce nehnuteľnosť (aj keď už ukončené), odôvodňuje obavu z ohrozenia budúcej exekúcie, pretože (ako bolo uvedené vyššie) prednostne sa zo zálohu uspokojujú pohľadávky záložných veriteľov; čo reálne odôvodňuje obavu, že pohľadávka navrhovateľa nezabezpečená zabezpečovacím opatrením nebude uspokojená, a to aj s prihliadnutím na právnu úpravu poradia záložných práv (§ 151k OZ); podľa ktorej sa právne vzťahy záložných veriteľov riadia princípom priority. Tento znamená, že právo pristúpiť k výkonu záložného práva má záložný veriteľ so skorším poradím pred záložným veriteľom s neskorším poradím a že najskôr sa uspokojí pohľadávka záložného veriteľa s najskorším poradím a až zo zvyšku, ak zostane, ďalšie pohľadávky v celosti, podľa poradia. Z uvedeného je zrejmé, že v prípade, ak by bola v budúcnosti uvedená nehnuteľnosť zabezpečená ďalšími záložnými právami v prospech iných veriteľov, výrazne by sa zhoršilo postavenie navrhovateľa v prípade exekúcie (ak by zabezpečovacie opatrenie vydané nebolo).

10. Odvolací súd záverom skonštatoval, že nariadeným zabezpečovacím opatrením nedôjde k obmedzeniu právneho predchodcu odporkyne neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, pretože záložné právo mu nebráni v užívaní predmetnej nehnuteľnosti a navyše k jeho realizácii dôjde až vtedy, ak bude pohľadávka uplatnená vo veci samej priznaná navrhovateľovi rozhodnutím súdu a aj to až vtedy, ak právny predchodca odporkyne/odporkyňa dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím.

11. Napokon odvolací súd s poukazom na § 336 a § 337 CSP uviedol, že poučenie v zmysle uvedených ustanovení v rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje a absentuje v ňom aj vysvetlenie, prečo sa tak nestalo. Keďže ale je z obsahu spisu nepochybné, že spolu s návrhom na vydanie zabezpečovacieho opatrenia navrhovateľ podal aj žalobu vo veci samej (konanie vedené pod sp. zn. 95CbZm/1/2024) odvolací súd nevzhladol v postupe súdu prvej inštancie porušenie procesných predpisov, pretože konanie vo veci začaté na základe žaloby už bolo.

12. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal v konaní úspešnému navrhovateľovi.

13. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie právny predchodca odporkyne z dôvodu podľa § 420 písm. b) a f) CSP a navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12. júla 2024, č. k. 3CoZm/4/2024-124 v celom rozsahu ako aj uznesenie Mestského súdu Košice zo dňa 9. apríla 2024, č. k. 43CbZm/1/2024-23 a priznal mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

14. Právny predchodca odporkyne dovolanie odôvodnil tým, že ako strana nemal plnú procesnú subjektivitu (§ 420 písm. b) CSP), keďže v predmetnom konaní o zriadenie záložného práva k

nehnuteľnosti, ktorá je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, mohol mať procesnú subjektivitu len so svojou manželkou, ktorá však v návrhu nebola označená, teda išlo v návrhu o neúplný okruh účastníkov. Súd však svojím rozhodnutím obmedzil v uplatňovaní vlastníckych práv oboch manželov, teda aj toho, s ktorým vôbec nekonal. Nesprávnym procesným postupom súdu tak malo byť právnenému predchodcovi odporkyne ako bezpodielovému spoluvlastníkovi nehnuteľnosti znemožnené, aby uskutočňoval procesné práva spolu s druhým bezpodielovým spoluvlastníkom, t.j. s manželkou (t. č. odporkyňou - pozn. dovolacieho súdu), a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

15. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva potreba uplatňovania pohľadávky veriteľa len jedného z manželov na jej uspokojenie z majetku v BSM voči oboom manželom súčasne. Manželka pôvodného odporcu nedisponovala v predmetnom konaní pasívnou vecnou legitimáciou len z dôvodu existencie BSM, pretože dlh, ktorý bol zabezpečený zriadením sudcovského záložného práva sa týkal výlučne právneho predchodcu odporkyne ako dlžníka, kedy manžel/manželka dlžníka s poukazom na § 147 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) už z povahy tohto spoluvlastníckeho vzťahu musí strpieť prípadný výkon rozhodnutia týkajúci sa vecí patriacej do BSM za podmienok ustanovených zákonom. Navrhovateľ preto dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie podľa § 448 zamietol ako nedôvodné a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že po podaní predmetného dovolania došlo na strane pôvodného odporcu k strate procesnej subjektivity, t.j. Z. O. zomrel dňa XX. K. XXXX. Súd prvej inštancie zistil, že dedičské konanie po poručiťelovi Z. O. bolo právoplatne skončené 13. januára 2026 a jedinou dedičkou je manželka G. O.. Mestský súd Košice uznesením č. k. 43CbZm/1/2024-263 zo dňa 15. apríla 2026 rozhodol, že v dovolacom konaní sa pokračuje s dedičkou odporcu G. O., rod. K., nar. XX. A. XXXX, trvale bytom L. P.. XXX/XX, XXX XX N. E. (ďalej len „odporkyňa“ alebo „dovolatelka“).

17. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručila odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnenie dovolania zo dňa 15. mája 2026. Poukázala na to, že súd pri svojom rozhodovaní opomenul skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 16C/138/2013-13 zo dňa 7. augusta 2013, právoplatným dňa 7. augusta 2013 bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov Z. O. a G. O.j, z dôvodu podľa § 148a ods. 2 OZ, t.j. ak jeden z manželov získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Na základe uvedeného odporkyňa uviedla, že v čase nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, resp. už v čase podania návrhu, BSM medzi manželmi neexistovalo už viac ako 10 rokov a keďže nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou ani na základe návrhu, stala sa nehnuteľnosť, ktorá je predmetom zabezpečovacieho opatrenia, podielovým spoluvlastníctvom bývalých manželov. Keďže BSM bolo zrušené, nebolo možné celú nehnuteľnosť zaťažiť záložným právom pre dlhy manžela - podnikateľa a nariadením zabezpečovacieho opatrenia tak súdy zasiahli do výlučného vlastníckeho práva G. O. k jej podielu na byte. Týmto postupom tak súdy zaťažili konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP, na základe čoho považuje odporkyňa rozhodnutie v tejto časti za nepreskúmateľné a navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenia (súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo aj „najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP advokátom, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie podané pôvodne právnym predchodcom odporkyne je potrebné odmietnuť.

19. Najvyšší súd z obsahu dovolania zistil, že právny predchodca odporkyne namietal, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu v zmysle § 420 písm. b) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré malo spočívať v nesprávnom procesnom postupe súdu v takej miere, ktorá znemožnila, aby uskutočňoval jemu patriace procesné

práva. Dovolateľ v rámci týchto dôvodov namietol, že ako strana nemal plnú procesnú subjektivitu, keďže v predmetnom konaní o zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti, ktorá je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, mohol mať procesnú subjektivitu len so svojou manželkou.

20. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti podaného dovolania.

21. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

22. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti)

23. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

25. Podľa § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

26. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté, rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

27. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené, t.j. k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady podľa § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

28. Dovolací súd sa tak prioritne zaoberal otázkou, či dovolanie smeruje voči rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie v zmysle § 420 CSP podať prípustné. Pri riešení tejto otázky, teda otázky, či predmetné dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, vychádzal z toho, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo vydané v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

29. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

30. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej

je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

31. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo v prípade, ak by súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec (meritórne) prejednal.

32. Podľa § 343 ods. 1 CSP zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

33. Podľa § 343 ods. 2 CSP záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení. Záložné právo vzniká zápisom do príslušného registra.

34. Podľa § 343 ods. 3 CSP výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím.

35. Podľa § 344 CSP, ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

36. Inštitút neodkladného opatrenia a podobne aj inštitút zabezpečovacieho opatrenia sú osobitné procesné postupy, ktoré upravuje CSP. Nariadením zabezpečovacieho opatrenia vzniká tzv. sudcovské záložné právo, ktorého trvanie nie je síce podmienené právoplatným skončením veci, ale bez existencie meritórneho rozhodnutia stráca zmysel s poukazom na § 343 ods. 3 CSP (pozri aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/4/2025 zo dňa 20. februára 2025).

37. Z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/66/2017 zo dňa 19. júna 2018 uverejnené tiež v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018). K tomu záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo dňa 14. júna 2017 sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Rovnako takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného/zabezpečovacieho opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, pričom konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného/zabezpečovacieho opatrenia a konzumuje vec samu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/154/2018 to dňa 28. marca 2019). V uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 zo dňa 11. októbra 2017, uverejneného tiež v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, však dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného/zabezpečovacieho opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní, ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba.

38. Rozhodnutie o neodkladnom/zabezpečovacom opatrení má teda povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. V iných prípadoch je vždy len návrhom, ktorý nezodpovedá návrhu vo veci samej.

39. V predmetnej veci sa podľa názoru dovolacieho súdu nejedná ani o jeden z vyššie uvedených prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

40. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom domáhal, aby súd nariadil zabezpečovacie opatrenie tak, že zriadi v prospech navrhovateľa záložné právo k nehnuteľnosti, ktorá je vedená Okresným úradom Z., katastrálny odbor v katastrálnom území N. E., obec: N. E., okres: Z., zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XXX, nachádzajúci sa na 7. poschodí vo vchode č. XX, bytového domu so súp. č. XXX, postavenom na parcele reg. "C" s parc. č. XXXX/X, s ktorým je spojený spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, na spoločných zariadeniach a na príslušenstve bytového domu so súp. č. XXX o veľkosti podielu 7436/227517, a to na zabezpečenie peňažnej pohľadávky žalobcu voči žalovanému do výšky 82 748,16 eura s príslušenstvom. Zároveň uviedol, že dňa 20. marca 2024 podal návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa titulom zmenky domáha od právneho predchodcu odporkyne zaplata sumy 82 748,16 eura, na ktorej zabezpečenie navrhol nariadiť predmetné zabezpečovacie opatrenie. Šetrením na Mestskom súde Košice najvyšší súd zistil, že konanie vo veci samej vedené pod sp. zn. 95CbZm/1/2024 doposiaľ nebolo právoplatne skončené.

41. Dovolací súd po preskúmaní nariadeného zabezpečovacieho opatrenia konštatuje, že navrhovateľom požadované zabezpečovacie opatrenie v danom prípade nekonzumuje vec samu, t.j. nekonzumuje otázku existencie/neexistencie peňažnej pohľadávky navrhovateľa titulom zmenky proti právnenému predchodcovi odporkyne, v súčasnosti proti odporkyni (v konaní sp. zn. 95CbZm/1/2024 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s manželkou poručiť G. O., rod. K.). Z povahy zabezpečovacieho opatrenia možno usudzovať, že rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení ani nemôže mať povahu rozhodnutia vo veci samej, pretože jeho účelom je zabezpečiť ohrozenú peňažnú pohľadávku zriadením záložného práva. Z uvedeného vyplýva, že v prípade zabezpečovacieho opatrenia ide o inštitút slúžiaci na poskytnutie dočasnej ochrany ohrozenému právu a nemôže toto ohrozené právo súčasne konzumovať (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/4/2025 zo dňa 20. februára 2025).

42. K záveru, že nariadené zabezpečovacie opatrenie nekonzumuje vec samu dovolací súd uvádza, že medzi stranami je sporná existencia záväzku odporkyne voči navrhovateľovi titulom zmenky, nakoľko nie je právoplatne vyriešená otázka existencie zmenkového záväzku, či boli alebo neboli splnené zákonné podmienky na jeho vznik, vzhľadom k tomu, že právny predchodca odporkyne namietal, že nemá vedomosť o skutočnostiach týkajúcich sa pohľadávky vystaviteľa zmenky voči majiteľovi, ako ani o tom, že zmenku podpisoval. Absencia podpisu právneho predchodcu odporkyne na zmenke ako ručiteľa by znamenala neexistenciu jeho ručiteľského záväzku, čo však bude predmetom dokazovania vo veci samej. Existencia zmenkového vzťahu je teda sporná, avšak návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia túto spornosť neodstráni a pomery medzi účastníkmi tohto konania trvalo neupraví, pričom na ich úpravu je vedené na Mestskom súde Košice konanie o veci samej sp. zn. 95CbZm/1/2024. Bez existencie meritórneho rozhodnutia nariadené zabezpečovacie opatrenie stratí svoj zmysel, teda vec samu nekonzumuje. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré dovolateľ napadol dovolaním, teda nemá povahu rozhodnutia vo veci samej.

43. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nie je splnená základná podmienka prípustnosti dovolania navrhovateľa podľa § 420 CSP, a to smerovanie dovolania voči rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie možné podať (viď obdobne aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/40/2024 z 30. januára 2025, ktoré bolo podrobené na základe ústavnej sťažnosti posudzovaniu Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 265/2025 zo dňa 27. mája 2025). Nedostatok tejto podmienky je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP.

44. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie nesmeruje voči rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné podať dovolanie, je z hľadiska prípustnosti dovolania už irelevantné, či uvedené rozhodnutie alebo konanie, ktoré mu predchádzalo obsahuje vady zmätočnosti, konkrétne v danom prípade vytknutú vadu podľa § 420 písm. b) a f) CSP.

45. V tejto súvislosti dovolací súd v zhode s už vyjadreným názorom v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/4/2019 zo dňa 13. júna 2019 uvádza, že z právnej úpravy neodkladného opatrenia (obdobne aj zabezpečovacieho opatrenia) vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky relevantné skutkové okolnosti a pri ich zisťovaní nemusí dodržať formálny postup, ktorý sa inak vyžaduje pri dokazovaní. Postačuje, ak sú aspoň osvedčené základné skutočnosti potrebné na záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a tiež dôvodnosť obavy, že bude ohrozená exekúcia. Úvaha o tom, či sú tieto predpoklady dané, je na súde rozhodujúcom o návrhu na nariadenie neodkladného/zabezpečovacieho opatrenia.

46. Nakoľko dovolanie smerovalo voči rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podať dovolanie, dovolací súd toto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

47. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania navrhovateľa rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.